

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Lovak farkcsonkítása ellen.

Ebben a tárgyban az Országos Állatvédő Egyesület a következő felterjesztést intézte a földmivelésügyi miniszter urhoz:

802/1912.

Nagyméltóságú Gróf, Miniszter Ur!

Egyesületünk a budapesti helyi állatvédelem tárgyában értekezletet tartván, egy előterjesztést szerkesztett és juttatott a székesfőváros t. Tanácsához. Ezt az előterjesztést bátrak voltunk Nagyméltóságodnak 184. szám alatt folyó évi február hó 17-én kelt tiszteletteljes felterjesztésünkkel bemutatni.

E pontozatokat ezuttal újból mellékelni bátorodunk.

Tiszteletteljesen utalunk ez alkalommal jelzett értekezletünkben hozott azon határozatra, mely szerint a lovak farkcsonkításának eltiltása érdekében Nagyméltóságodhoz kérelem intézendő.

Közismert és senki által kétségbe nem vont tény az, hogy a lónak hosszú szőrökkel felszerelt farka egyfelől borítja és védi az alatta fekvő testrészeket s egyben fegyver az állatot megtámadó, kinzó és megbetegítő légyfélék ellen.

Már a farkszőrnek pusztá megkurtítása folytán is mérhetetlen kínlódásnak van kitéve a ló, mert a testét gyötrő rovarokat farkszőrével való csapkodással távol tartani és elüzni képtelen, teljesen fegyvertelenül áll pedig akkor, ha a farka csont-kocsányában többnyire tölg, csonkítva van.

Maga a farkcsonkítás műtéte, szakszerű kivittelt feltételezve is, egymagában is kinzó, a következményében sokszor veszélyes és mert annak megindokolt előnye nincs, kívánatos volna korlátokat szabni ez operációra, ha már teljes eltiltása keresztül nem vihető.

Miért kell ezreit a lovaknak egyik legjobb védőfegyverüktől megfosztani, mikor látjuk, hogy száz meg száz ezrei az állatoknak nagy előnyükre nem fosztatnak meg e védekező eszközüktől? A mi meggyőződésünk szerint csak káros divathóbort ez is, mint pl. a szemellenző alkalmazása s annyi más lögyötrő-készülék és nem érdemes másra, minthogy végleg lesöpörtessék a létezés szinteréről.

Mivel azonban a végleges eltiltás csakugyan le-

küzdhetetlen akadályba ütköznek mondható, mély tisztelettel csak arra kérjük Nagyméltóságodat, hogy méltóztassék a törvényhatóságokat és gazdasági egyesületeket, gazdasági felügyelőket és állami állatorvosokat körrendeletben felhívni arra, hogy hatáskörükben tegyenek meg minden lehető lépést arra nézve, hogy a jelenleg szertelenül tűzött, minden célszerűség nélküli, nemcsak állatkinzó, de a lóra veszélyes és az adás-vevésben jelentékeny gátló körülményt is képező farkcsonkítás korlátoztassék s idővel aztán be is szüntessék.

Tisztelettel jelezzük, hogy a szövetségünkbe tartozó társegyesületeket ez irányban való tevékenységre felkértük.

Mély tisztelettel maradunk,

Budapest, 1912. május 12.

Nagyméltóságú Gróf, Miniszter Ur
az Országos Állatvédő Egyesület nevében

Monostori Károly s. k.
főtítkár.

Máday Izidor s. k.
elnök.

Egyesületi és szövetségi hírek.

A Kolozsvári Állatvédő Egyesület évi közgyűlése. Junius 16-án volt a Kolozsvári Állatvédő Egyesület évi közgyűlése *De Gedando Antonina* igazgató elnöklete alatt. A gyűlésen ott voltak az egyesület tagjai, köztük Tompos Ignác ügyvéd, a felsőbb leányiskola tanártestülete a növendékekkel stb. Az elnök az ülést a következő lelkes beszéddel nyitotta meg.

„Tisztelt Közgyűlés! Tiszta szívből üdvözlöm a szép számmal megjelent tagokat és érdeklődőket. Valóban megérdemli az Állatvédő Egyesület, hogy pártolásban részesüljön, mert egyike a leghathatósabb kulturális eszközöknek. Amidőn igazán megfelel céljának és rendeltetésének, fejleszti a szivekben az *irgalmat*, amely a valódi műveltség egyik főtulajdona. Gyönyörűen írja le az egykori indus mesében a régi szerző, hogyan keletkezett a költészet. A vadonban sebesült madarat lát az irgalmas ember, felveszi, kezében tartogatja s a madár vonaglása szívének keresztül hatol, ritmusban tör ki, vers alakjában meg lesz örököltve. Ha tehát az Állatvédő Egyesület megmarad azon szellemben, amely

szelemben keletkezett, egyfelől az egyes emberben táplálni fogja a kegyeletet, azt a szent érzést, melynél fogva tiszteletben tartunk minden lényvilvánulást, érezzük, hogy mi emberek csak kiegészítő részét képezzük az összhangzatos egésznek, a természetnek. Hogyha az ember, felsőbbségénél fogva magának azon jogot tulajdonította, hogy az egész természetet uralja, világos, hogy ezen joggal együtt, ezekből folyó kötelességeket is vállal magára. Ha felhasználja az állatokat, ez érzéssel megáldott alsóbbrendű teremtményeket szükségleteinek kielégítésére, azokkal visszaélnie nem szabad. Ha ezt érzi, akkor lelke már műveltebb lesz. Másfelől a társadalomra nézve igen hasznos az, ha megakadályozzuk, hogy igazságtalanságok történjenek körülöttünk, ha megakadályozzuk, hogy a gyámoltalan állatokat kinozzák és szenvedtessék. Mert a kegyetlenség láttára felébred néha a műveltebb emberekben a szájalom érzete, de azoknak gyakori ismétlődésére aztán ki is alszik. A vad, kegyetlen jelenetek durvítják a tömeget s akik a kinzást az állatokkal kezdik, majd mindig az emberekkel végzik. Ezért szükséges missiójától el nem térő, önzetlenül dolgozó állatvédő egyesületnek léteznie minden művelt országban s kérem a tisztelt közönséget, pártolja a kolozsvári állatvédő egyesület törekvéseit, hogy valóban megfelelhessen rendeltetésének." Az elnök szavait nagy lelkesedéssel és éljenzéssel fogadták.

Ezután *Dr. Fazekas József* titkár olvasta fel évi jelentését. Egyesületünk a múlt évben töltötte be működésének tizennyolcadik évét. Tagjaink száma (140) a múlt év tagszámához képest csökkent.

Tagjaink sorából hatot a halál ragadott el. Ezek: *br. Bornemisza Károly* ny. főispán, *gr. Eszterházy Jánosné*, *dr. Haller Károly* ny. egyetemi tanár, *m. tanácsos*, főrendiházi tag. *Schwarzel Adél* elemi iskolai igazgató, volt alelnökünk, *Széky Miklós*, *Tompos Ignácné*, egyesületünk fáradhatatlan, nagyrabecsült ügyészének felesége. Mindnyájan régi, hűséges tagjai voltak egyesületünknek. Áldott legyen emlékeztük!

Az év folyamán összesen 200 példányban kiüggesztette az egyesület az állatvédelemről és az állatkinzás büntetéséről szóló törvényeket. Főlkérte előbb levélben, több ízben személyesen a főkapitányságot, hogy támogassa az állatvédelem ügyét. Az állatkinzásokat illetőleg nincs elég rendőrszem, kinek segítségét igénybe vehetnők. De azért mégis van némi javulás e téren, hála *dr. Hadady Endre* főkapitány ur ügyünk iránt mindenkor tanusított jóakarátának s annak a multnak, amelyre egyesületünk visszatekinthet. Állatvédő rendőröknek adott az egyesület 34 korona jutalmat, állatukkal kiméletesen bánó bérkocsissegédeknek 20 koronát. A jutalmazásokhoz az elnök 20 koronával járult. Az egyesület állandó ellenőre, *Martinovics felügyel* az építkezéseknél, vásároknál; ahol szükséges, jelentést tesz a rendőrségnek, illetve az egyesületi jogtanácsosnak, *Tompos Ignác* ügyvédnek, aki az illetékes helyen azonnal buzgón eljár. Ezekon kívül egyik főfeladata az ellenőrnök, hogy künn, a város határára, a kertekben és a szőlőhegyekben meggátolja az éneklő

madarak fogdosását és lövöldözését. Mindezen megbízásokat hiven és buzgón teljesíti.

A pénztárról *Gámentzi Jenő* pénztáros tett jelentést, amelyet a pénztárvizsgálók (*Péteri Lipóika* és *Várady Erzsébet*) ajánlatára a gyűlés elfogadott s a pénztárosnak a fölmentést megadta, köszönetet mondva ugy neki, mint a vizsgálóknak buzgó munkásságukért.

Ezután a városi főkapitányságtól ajánlott rendőrök közül 6 rendőrt jutalmazott meg az egyesület összesen 32 koronával. A rábizott állatokkal jól bánó 5 bérkocsissegédet 4—4, összesen 20 koronával, két mezőőrt 5—5 koronával. Külön 10 korona jutalomban részesült *Martinovics Károly*, az egyesület buzgó ellenőre. Mindezek a gyűlés színe előtt kapták meg a jutalmat buzditó beszéd kíséretében.

Kimondotta az egyesület, hogy állandó figyelmeztető táblákat állíttat fel a sétáterre s a külső kiránduló helyek utjainak mentén, hogy ezekkel állandóan figyelmeztesse az arra járókat az állatok védelmezésére. A közgyűlés megbizta a választmányt a határozat végrehajtásával.

A gyűlés bezárása előtt a rendőrség képviselője, *Hübsch Károly* rendőrfogalmazó kért szót s megköszönte a rendőrök megjutalmazását.

A gyűlést az elnök rövid köszönő s buzditó beszéddel zárta be.

Dr. Fazekas József.

Az Aradi Állatvédő Egyesület jelentése 1911. évről. Örömmel konstatáljuk, hogy eddigi fáradozásunk nem volt eredménytelen, amit az is igazol, hogy állatkinzás miatt ez év folyamán alig kellett panasszal a hatósághoz fordulnunk, mert a nagyközönség tudatába és érzékébe átment az állatvédelemnek ugy közgazdasági, miut humánus érzete.

Azon rossz és állatkinzó szokás megszüntetése céljából, hogy a szárnyasokat az utcákon ne lábuknál fogva fejfel lefelé csüngesztve hordozzák, panaszt emeltünk a rendőrségnél, hivatkoztunk becsatolva Kolozsvár városának e tárgyban hozott szabályrendeletét, kértük, hogy ezen üdvös szabályrendeletet nálunk is léptessék életbe, hogy a szárnyasok ezen fejfel lefelé való hordás által ne szenvedjenek.

Arad város rendőrkapitánya értesítette az egyesületet, hogy miután a városnak ily irányu szabályrendelete nincs, a kolozsvári szabályrendeletet eljárási alapul el nem fogadhatja. Ez okból azon kéressel fordultunk az Országos Állatvédő Egyesülethez, hogy egy ily szabályrendeletnek az egész országban leendő életbeléptetését szorgalmazza (Megtörtént. Szerk.)

Ellenben örömmel konstatáljuk, hogy *Green Nándor* ur, Arad város főkapitánya a legutóbb megtartott bérkocsi szemle alkalmával megtiltotta a bérkocsisoknak, hogy teljesen vak lovakat használjanak a bérkocsikban, továbbá a szájalmas kinézésű elcsigázott bérkocsi lovak használatát egyszersmindenkorra betiltotta.

A tél folyamán az éneklő madarak a Baross-parkban az egyesület által készített két madáretetőn hetenkint kétszer, míg a városban levő galambok hetenkint háromszor a város két helyén etetésben részesülnek.

Miként a múlt évben, ez évben is a galambok és madarak téli etetésére többen élelmet küldöttek, amit hálásan köszönünk meg.

Köszönettel emlékezünk meg az *aradi pénzintézetekről*, amelyek ez évben is szivesek voltak az évi tiszta jövedelmükből, állatvédelem segélyezésére pénzáradományokat küldeni.

Köszönetet mondunk Arad város tanácsának és közönségének azon nagylelkű eljárásáért, hogy az aradi állatvédő egyesület részére 1912. évtől kezdődőleg évenként állandó 100 korona évi segélyt szavazott meg, amelyet a belügyminiszterium jóvá is hagyott.

Az Aradi Állatvédő Egyesület az állatvédelem terén kifejtett bokros érdemeikért:

Nagyméltóságu *Serényi Béla* gróf földművelésügyi magy. kir. miniszter urat, aki egyesületünk irányában is a legnagyobb jóakaratot tanúsítja, továbbá

marosi *Máday Izidor* nyug. miniszteri tanácsos urat az Országos Állatvédő Egyesület érdeműs elnökét és

K. Nagy Sándor urat, budapesti kir. táblai bírót, „Az ember és kutya”, „Ne bántsd az állatot”, „Az állatvédők törvénykönyve” stb. jeles állatvédelmi munkák érdemes szerzőjét örökös disztagjává választotta meg és erről az illetőket az elnökség útján értesítette.

Gróf *Serényi Béla* magyar kir. földművelésügyi miniszter urtól a következő levelet kaptuk:

Budapest, 1912 május 29.

Az Aradi Állatvédő Egyesület Nagytekintetű Elnökségének Nagytekintetű Elnökség!

Folyó hó 26-án kelt nagybecsű irataiból örömmel értesültem, hogy az Aradi Állatvédő Egyesület örökös disztagjává megválasztani szives volt.

Midőn megtszítelő megválasztásomért a Nagytekintetű Elnökségnek őszinte köszönetet mondok, kérem egyuttal, hogy azt alkalmilag az egyesület tagjai előtt is tolmácsolni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel
Gróf *Serényi Béla*.

Máday Izidor, az Országos Állatvédő Egyesület elnökének levele:

Budapest, 1912 május 28.

Igen tisztelt Elnök ur!

Szives volt f. hó 26-án kelt b. levelében értesíteni arról, hogy az Aradi Állatvédő Egyesület örökös disztagjává választott.

Midőn a t. Elnök urnak lekötözöz hangu soraiért köszönetet mondok, az engem felette kitüntetöz megtszítetéséért őszinte hálámat fejezem ki és bátor vagyok t. Elnök urat felkérni arra, hogy hálámat az egyesület kebelében tolmácsolni kegyeskedjék.

Kiváló tisztelettel igaz hive
Máday Izidor,
ny. min. tanácsos, elnök.

Réthfalvy Jenöz ur az Aradi Állatvédő Egyesület titkára és tagja 20 koronát adott át az elnökségnek

oly célból, hogy azon összeg oly közrendörök megjutalmazására fordittassék, akik az állatvédelem terén érdemeket szereznek. Az egyesület elnöksége ezen összeget *Greén Nándor* h. főkapitány ur kezeihez juttatta, hogy a közrendörök nyugdíjpótló alapja javára fordítani sziveskedjék.

Az Országos Állatvédő Egyesület által ez évi állatvédő gyermek-naptárból több mint 1000 példány lett eladva a gyermekek között, amely kizárólag *Kömüves József*, Kapa-utcai iskolai igazgató ur érdeme.

Az Aradi Állatvédő Egyesületnek ezidőszerint 100 tagja van. Az évi számadásokat ez évben is mint rendszeren az ezen célból felkért számvizsgálók átvizsgálták és ugy a bevételeket, mint a kiadásokat az okmányok-lal összehasonlítva teljesen rendben találták. Az ez évi rendes bevételek 349 K 43 fillért tettek ki, míg a kiadások 411 K 48 fillérre rugtak. Tehát ez évben 72 K 5 fillér hiány mutatkozott, ami részben onnan származik, hogy a tagsági díjak nem mind folytak be.

Az alapító tagok által befizetett 512 K 11 fillér az Aradi Első Takarékpénztár 33162. számú betéti könyvecskéjében 4%-al van elhelyezve.

A Miskolci Állat- és Madárvédő Egyesület első évi működéséről szóló jelentés. — Elmondotta az 1912. évi április hó 28-án tartott közgyűlésen *Koncs Sándor* titkár.*

Mélyen Tisztelt Közgyűlés! 1911. évi május hó 21-én alakult meg egyesületünk. Feladatául tűzte ki egyrészt a szeretet ápolását, fejlesztését s ezzel az emberi léleknek szelidítését, neme bitését, másrészt pedig a társadalom anyagi hasznának az előmozdítását.

Hogy az állatvédelem eszméje nálunk eddig mélyebb gyökeret nem vert, annak egyik oka a nép tudatlansága, a másik pedig a közöny.

A nép tudatlanságának eloszlatására legelsőbbben is az iskolákban kellene intenzívebben foglalkoznunk az állatvédelemmel, e mellett azonban a társadalom minden rétegének, minden tagjának is kötelessége a felvilágosítás terjesztése.

Örömmel jelezhetem azonban, hogy a földművelésügyi miniszterium, és az Országos Állatvédő Egyesület meg az Ornitológiai Központ buzgólkodása folytán az állatvédelem ügye évről-évre mind nagyobb tért hódít; egyesületünk is minden tőle telhető megtesz az eszme érdekében s ha a buzgalom nem csökken, akkor rövid idő múlva e tekintetben is utólrjúk az előttünk példa gyanánt álló nyugati nemzeteket.

Egyesületünk múlt évi munkásságáról a következőkben számolok be:

Megkerestük a különböző iskolákat az iránt, hogy az állatvédelmet gondjaikba venni, a madarak és fák napját megtartani s a Madárvédő Ligát megalakítani sziveskedjenek. Az állatvédelem terén kitünt tanulókrészére, illetőleg a középiskolákban az állatvédelmet tárgyaló legjobb dolgozatokra jutalom-díj kitűzését helyeztük kilátásba. Felhívásunknak eredményeképpen elegendő legyen annak fölemlítése, hogy a Madárvédő Liga mindenütt megalkottatott s eddig 3370 ifju lépett

* E szép jelentést sajnos, csak kivonatossan közölhetjük, mert szűk a terünk. (Szerk.)

be az önkéntes madárvédők sorába, kiknek munkája, hiszem, csakhamar meghozza nemes gyümölcsét.

Terjesztettük az állatvédelmet tárgyaló Gyermekek-Nap árt, melyről egyesületünk révén 500 példány került el a középiskolákban, míg az elemi iskolákban a város osztott szét 1000 darabot

Terjesztettük továbbá az Országos Állatvédő Egyesület által több száz korona értékben ajándékozott füzeteket és plakátokat.

Magam előadást tartottam az állami polgári fiú- és leányiskolában és a Mezőgazdák Egyesületében s hírlapi cikkekben is iparkodtam megismertetni és népszerűsíteni ügyünket.

Hírlapi cikkek által tettem szolgálatot az állatvédelemnek: Ujlaky Vilma urhölgy, id. Pfliegler Ferenc, Kisházy Ágoston és Drégely Aladár — Ugy nekik, mint a cikkeiket közölt helyi lapok szerkesztőségeinek is elismeréssel és hálás köszönettel adózom ez alkalommal.

Megkerestük Miskolc város tanácsát. Anyagi támogatást ugyan nem kaptunk, de fáradhatatlan munkásságú elnökünk, mint a város polgármestere, szigorú rendeletet adott ki az állatvédelmet illetőleg; buzgó jegyzőnk pedig már dolgozik egy helyi állatvédelmi szabályrendeleten.

Rendőrhatalóságunk mindenkor figyelembe vette ugy az egyesület, mint egyesek feljelentéseit s érzékenyen büntette az állatkinzókat és pusztítókat.

A Borsod Miskolci Közművelődési Egyesület erkölcsi támogatást helyezett kilátásba; a Máv. üzletvezetőisége pedig alkalmazottainak figyelmébe ajánlotta a madarak védelmét. A különböző egyesületek, társulatok rokonszenvvel fogadták felhívásunkat, a pénzüntételek közül a Miskolci Takarékpénztár 20, a Borsodmegyei Takarékpénztár pedig 10 koronát ajándékozott egyesületünk céljaira.

A tél beállta előtt 12 galambduc etetőt helyeztünk el az Avason, a nyílt tereken és a temetőterekben, melyektől 8-nak beszerzési költségét és az összesnek a felállítási munkálatait Sassy tanácsnok ur volt szíves elvállalni a város terhére. Az etetőket mi láttuk el állandó eleséggel a tél folyamán.

Az etetők szorgalmas és lelkiismeretes gondozói voltak a polgári iskolai tanulók, kik fagyban, hóban, viharban is mindennap odavitték az eleséget s jelentést tettek, hol mennyi és milyen madarat láttak.

E mellett eddig 195 mesterséges fészekodu helyeztetett ki a város temetőiben, az Avason és a kertekben, melyekből az egyesület 60, a város 50 darabot vett, a többit pedig magánosok vásárolták.

És most városunk milyen tisztelt hölgyeihez fordulok ez alkalommal, kiknek minden szép és jó iránti fogékony lelkük különösen a szeretet ápolásában és a könyörület gyakorlásában fejtett ki mindenkoron dicséretre méltó tevékenységet; az ő nemes szívükhöz intézem szavaimat és kérem őket, vegyék oltalmukba, pártfogásukba az állatvédelem ügyét is és a jótékonyságnak lelkükkel egybeforrott szép erényét gyakorolják a „néma szenvedők“-kel is.

A Nagyváradi Á. V. E. marosi Máday Izidor, ny. miniszteri tanácsos urhoz az O. Á. V. E. elnökéhez a következő iratot intézte: „A nagyváradi Á. V. E. f. évi május hó 19-én tartott közgyűlése azon alkalomból, hogy az O. Á. V. E. folyó évben töltötte be működésének 30-ik évfordulóját, Méltóságodat, mint az O. Á. V. E. elnökét egyhangulag, lelkes örömmel tiszteletbeli tagjává választotta. Midőn ezen meg-alasztásról tiszteletteljesen értesítjük, szívből kívánjuk, hogy a Mindenható Méltóságodat egyesüljünk, az országos állatvédelem s a magyar tudomány javára még sokáé tesse. Fogadjon Méltóságod tiszteletteljes üdvözlőnként, mellyel vagyunk igaz tisztelői Nagyváradi, 1912 május hó 19-én tartott közgyűlésünkéből: Dr. Tóth Mihály, ügyvezető alelnök. Wertheimstein Alfréd, elnök. Dr. Seilos Izidor, titkár“.

HIREK.

† **Özv. dr. König Henrikné.** Az Országos Állatvédő Egyesületet és az állatvédelem ügyét igen érzékeny veszteség érte. Özv. dr. König Henrikné urnő, az egyesület választmányának kiváló tagja, az állatvédelem terén minden üdvös mozgalomnak buzgó előmozdítója, folyó hó 8-án elhunyt. Az Országos egyesület elnöksége a választmány tagjait a gyászetről értesítette, a ravatalra koszorút tettetett és a boldogult testvérehez, Grimm Gusztávné urhölgyhöz a következő részvétíratot intézte: Budapest, 1912. július hó 9-én. Igen Tisztelt Nagyságod! Fájó érzéssel értesültünk arról, hogy Nagyságod testvére dr. König Henrikné urnő tegnap váratlanul elhunyt. Midőn Nagyságodnak egyesületünk nevében őszintén érzett részvétünket bátorkodunk kifejezni, mely sajnálattal emlékezünk meg arról a nagy veszteségről, mely az egyesületet és az állatvédelem ügyét e nemes pártfogójának elhalálásával érte. Kitűnő tisztelettel maradunk az O. Á. V. E. nevében: Máday Izidor ny. miniszteri tanácsos, elnök; Monostori Károly kir. tanácsos, főtítkár.

Állatvédelmi törekvések Pápán. Az Állatvédő Egyesület következetes és sikeres munkája örvendetes visszhangra talál tanítói körökben. Sziky Aladárné tanítónő az elnöklété alatt álló ref. leányegyesületben csinált sikeres propagandát az állatvédelem eszméjének. Felkérésére Juhász Imre tanítóképezdei tanár tartott állatvédő előadásokat és a leányegyesület tagjai mindnyájan csatlakoztak az Országos Ifjusági Madárvédő Ligához. Juhász tanár mint a természettan és slőjd munka tanára buzgó apostola az állatvédelemnek és így módja van abban, hogy a leendő tanítóknak új hivatást szerezzen ügyünknek. Juhász tanár a slőjd munkálatok révén madárvédő eszközöket is készített és ezekkel is előmozdítja és terjeszti az okszerű madárvédelmet.

Máday.

Ebtartási szabályrendelet Győrött. A földművelésügyi miniszter ur ismert körrendeletre nyomán Győr v. törvényhatósága új ebtartási szabályrendeletet alkotott, melyből azonban a közönség heves ellenzése folytán a szájkosárkényszerre vonatkozó határozatot kihagyta.

Most érkezett le a miniszter leírata, amelyet a város június 28-iki közgyűlése elé terjesztettek. E szerint a miniszter a szabályrendeletét jóváhagyta, újlag kívánja azonban, hogy a város mondja ki, hogy kutyát az utcára csak szájkosárral szabad kiengedni, sétahelyeken és ebzárlat idején pedig csak pórázon vezethetők. A közgyűlés a miniszteri irat értelmében intézkedett.

A flobert puska és Győr városa. A város törvényhatósága már három évvel ezelőtt szabályrendeletet alkotott, mellyel mindennemű fegyverek tartását, ezek között a flobert puskáét is rendőrhatalósági engedélyhez kötötte. Ezt a szabályrendeletet a kormány most hagyta jóvá és az a nyáron lép életbe. Elégtétellel üdvözljük a törvényhatóságot, hogy intézkedését az emberre és állatra egyaránt veszedelmes flobert puskára is kiterjesztette.

Máday.

Elesett állat az utcán. A B. H.-ban való állatvédő érzés sugallta szavakkal el volt mondva, hogy a Dohány utcában egy bércoksi-ló lábát törve elesett, hogy meddig vergődött és hogy az elszállításig mennyi küzdelem, szóváltás, telefonozás folyt. A közlemény végén az a kérdés foglaltatott, hogy hol van az Állatvédő Egyesület? Erre csak azt kell megjegyeznünk, hogy a közleményből kivehetőleg az Országos Állatvédő Egyesület nem lett felhívva arra, hogy mentőkocsiját a helyszínére küldje. De ha a felhívás meg is történt volna, bizony megeshetett volna akkor is a sajnálatra méltó késedelmes elszállítás. Az O. Á. V. E.-nek egyetlenegy mentőkocsija van és felhívás esetében ennek a kocsinak is fuvarost kell keresnie. Hogy ez az állapot egy közel millió lakossal bíró nagyvárosban tűrhetetlen képtelenség, azt nem kell bizonyítani. Az orvoslás érdekében a székesfővároshoz, az államrendőrséghez és a kormányhoz is fordultunk és bizalommal várjuk méltányos követeléseink teljesítését.

Máday.

Állatvédelem az utcán. Az „Az Ujság“ tárcájában „Az utca szíve“ cím alatt Andronicus (a jeles tollú kiváló írónk. Kozma Andor) egy valóban szívhez szóló remekül írt képet nyújt az utca közönségének minálunk sajnos még egyáltalán ki nem művelt szivéről, hanem inkább bamba közönytől és mondhatni durva lelkületéről. Ezt fájdalom mindennapi tapasztalásból ismerjük, de azért mégis oda tartanánk közönségünknek ezt a tükröt, ha lapunk szűk tere megengedné. Így azonban beérjük azzal, hogy olvasóink gyönyörűségére közöljük a tárcából azt a néhány sort, mellyel a szerző ellentétképpen a „barbárnak“ mondott Oroszország utcai közönségének hangulatát jellemzi:

„Szent-Pétervárott a Morskaja-utcán elesik egy izvoscsik-ló. Budapesten azt mondanák: egy konfliktus-be. Mindemellett a pétervári egyfogatú bércoksi lova nem gebe, hanem valósággal megérdemli a ló nevet. Jóravaló formás állat s oly kitűnően üget, hogy ott a taxaméteres automobilon, noha vannak, nem okvetlenül szükségesek.

Az izvoscsik-ló elesése vajmi szerencsétlen. A szegény párának eltörtött egyik lába. Valami súlyos belső sérülése is történhetett, mert semmiféle nógatásra sem bír megint felállani. De a mindenféle nógatás közül

hiányzik egy, a Budapesten legszokásosabb: az ostorcsapás.

A nagyszakállu, kaftános kocsis leveszi fejről ódivatú alacsony cilinderét s imára kulcsolt kézzel, könnyezve áll vergődve döglődő lova felett. Nagy csoportosulás támad körülötte. Európai öltözetű urak és Tolstoj-formájú muzsikok egyaránt, mély megilletődéssel, csöndesen, szánakozva, fejüket csóváva nézik a szegény ló agóniáját. A régi jó novellistákkal szólva: alig marad szem szárazon.

A ló végre is kiszenved. A kocsis zokogva, gyöngéden simogatja a kihülő tetem pejszörzetét. A csöndület egyre nagyobb és egyre csöndesebb. A távozők mind egy-egy sóhajjal állnak odébb. Az ujonnan jövők valamennyiének arcára kiül a mély részvét boruja. A pecér szekere, mely nagy későn érkezik, hogy elszállítsa a tetemet, oly szertartásosan áll oda melléje, mint egy valóságos halottaskocsi.

Állatvédelmi kihágások megtorlásában elég erősen és igen nagy számban jár el évenként a mi székesfővárosi illetékes fórumunk is; örvendetes, hogy — rendszerint szövetségünkbe tartozó — vidéki állatvédő egyesületek közbenjárására, az ország több helyén nemkülönbön kellő módon megtorolják a hivatott hatóságok az ilyen kihágásokat. Legujabban pl. valóságos maximális szigorral büntetett meg Zavaros Aladár székesfehérvári rendőrkapitány 40 egyént, kikre különféle törvénybe ütköző állatkinzási eset bizonyult a vizsgálat folyamán.

Ha országszerte ily lelkiismeretesen hajtánák végre az idevágó törvények és rendelkezések szentenciáit, csakhamar eldorádói állapotnak lehetnénk e téren szemlélői. Tegyenek is meg e kérdésben az illetékes fórumok minden megengedettet, mert sajnos, a mi hazánk híres állatsanyargatásáról még ma is a külföldön, ahol — egy pár államot kivéve — az efféle atrocitások hovatovább, ritkábbak.

Mo.

SZEMLE.

A közönség és az állatvédelem. A nagy tekintélyű bécsi egyesület hivatalos közlönyében (1912., 3. szám) a következőket olvassuk: „A bécsi közönség zöme, a dicséretes kivételektől eltekintve, az állatvédő kérdésekkel szemben részben közönyös, részben ellenséges indulatu . . . ez kivált az utcán nyilvánul. . . . Egy tulterhelt szekeret a lovak nem képesek tovább huzni. Azonnal nagy csomóba verődik az utcai dologtalanok sokasága, akik lesik, minő mulatságra tehetnek most szert. Talán lesz egy kis szóvita, vagy pláne dulakodás a kocsis és az esetleg közbelépő állatbarát vagy rendőr között. 100 eset közül 99-ben az állatkinzónak fogják a pártját. A cikk írója számtalanszor tapasztalta és így értesült másoktól is, hogy a közbelépő akárhányszor a rendőr jelenlétében a legdurvább szidalmaknak válik celtáblájává, sőt tettelegességeknek is van kitéve.“ (Jó lesz leszegeznünk ezeket az adatokat, melyek újra és újra csak azt bizonyítják, amit mi nem szűnünk meg hangoztatni, hogy a valódi állatvédőnek és így az

állatvédő egyesületeknek is, nincs és nem lehet fontosabb feladata, mint az, hogy minél nagyobb keretű iskolai akcióval emberségesebb érzésű nemzedék nevelésére irányítsa minden törekvését.)

Mády.

IRODALOM.

Levél az olasz madárvásárról. Irta *chernelházi Chernel István*. (Különlenyomat az „Aquila“ XIX. kötetéből 1912.) Minthogy a szóban forgó levelet a maga tetjes egészében lapunk szűk keretébe be nem vehetjük, adjuk kivonatossan a következőket:

Nem a zaj, a piszok, a művészet csodás alkotásainak tömérdeksége és a viruló táj Olaszországban a jellemző, hanem a madártalanság.

Belátás, emberi érzület, a madárság jelentőségének felismerése ismeretlen hangok az olasz lélek hangszerein. Az olasz a madárban nem lát mást, mint a mi népünk a lehullott száraz ágban, az eső nyomán termő gombában vagy az erdő-mező vadvirágában. Isten adományát, mely senkié és mindenkié, amiből mindenki markolhat tetszése szerint.

Utálatom fokozódott, mikor egyik holt madarakat árusító bódé előtt öteletele felrakva apró kalitkák bástyáját pillantottam meg s mindegyikben egy-egy élő énekes madarat. Csalogató madarak ezek, valamennyinek szemét tüzes dróttal kisütötte a kegyetlenség, hogy a világtalan teremtés ne lássa maga körül a hervadást, a levélhullást s azt higgye, örök tavaszban él. Ezeket jó áron kínálják, mert elengedhetetlen tartozékai a madarásztanyának s a jó csalogató madár kincset ér a telhetetlen madarásznak.

Ilyen viszonyok közt bizony nagy várakozással és a sikerbe vetett kevés reménységgel léptem a torinói Vincenzo Troya-terembe, ahol az Olaszországban első ízben tartott nemzetközi állatvédő-kongresszus ülésezett.

És ime, nagy meglepetésemre olyan dolgokat hallottam Riccabone Ferencről, az immár 40 év óta fennálló torinói állatvédő-egyesület titkáráról, ki egyuttal a kongresszusnak is lelke volt, amelyek amily meglepők, ép oly tanulságosak voltak. Ő mondta, hogy amaz intézmények közül, aminők a hatásos madárvédelem előfeltételeinek legerősebb tényezői, az „Ifjusági madárvédő-liga“ már 1880 óta megszületett Itáliában s ma 400.000 tagja van; hogy immár vagy 20 állatvédő-egyesület szenteli munkásságának egy részét a madárvédelem ügyének; hogy röpiratok is jelentek meg a szárnyasok oltalma érdekében stb.

No hát ez már több mint kezdet, habár foganatja — úgy látszik — még nem sok van.

Én a következő konkrét indítványt nyújtottam be: „A kongresszus váltig elismeri a római nemzetközi gazdasági intézet 1909 december havában tartott közgyűlésének azt az óhaját, hogy mindazon államok, melyek az 1902. évi párisi madárvédelmi egyezményhez ez ideig hozzá nem járultak, mielőbb csatlakozásra bírandók. E célból a kongresszus bizza meg a torinói állatvédő-egyesület vezetőségét, mely egyuttal a kon-

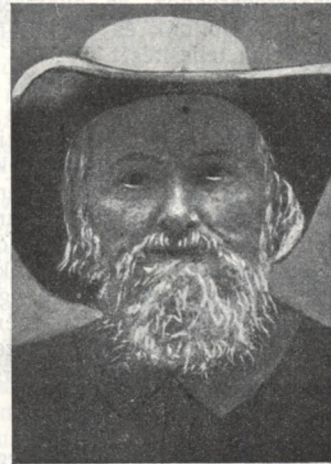
gresszus vezetősége volt, hogy ennek nevében tegye meg a kellő lépéseket ez irányban a kir. olasz kormány útján az illető külföldi államok kormányainál. Továbbá óhajtja a kongresszus, hogy a madárvédelemre ugy az elemi, mint gazdasági iskolákban megfelelően oktassák a növendékeket célravezető módon, hogy az eszme a nép minden rétegében idejekorán gyökeret verjen. Leghathatósabb tényezők a cél elérésében: a már sok helyt meghonosodott „Madarak és fák napja“ és az „Ifjusági madárvédő liga“ intézmények, nemkülönben idevágó röpiratok, naptárak tömeges terjesztése az iskolákban és népkönyvtárakban“.

Indítványomat, melyet a kongresszus egyhanguan elfogadott, francia nyelven, írásban is átadtam az elnökségnek, hogy annak teljes szövegét biztosítsam.

Hazautaztomban valósággal elfogott az öröm, mikor a magyar határon az első nagy varjusereget köszönhettem s egyszeriben annyi szárnyast láttam itt, mint amennyi egész Észak-Olaszországban, Tirolban, Karinthiában, Szíriában nem került szemem elé. Valamivel mégis csak jobban vagyunk mi madarak dolgában!

Állatok világa.

A „Kluger Hans“ nevű okos ló és tanítómestere, Wilhelm von Osten. Annak idején megemlékeztünk e lapban arról, hogy azt a kabalát, amelyet itt most képben bemutatunk, gazdája és nevelő-tanítómestere, kinek arcképeit nemkülönben bemutatjuk, odáig vitte,

hogy mutatóvívai nyomán valósággal gondolkozni tudó, okos lénynek kellett tartani.

Ez állatra kíváncsi lett a tudományos világ is és kisütötte, hogy a szegény János (Hans) ép oly oktalan ló, mint a többi s nem tudatosan végzi (már a maga módja szerint) a számféjtési és olvasási műveleteket, mikor gazdája kérdéseire felel, hanem egyszerűen gazdája által adott jeleknek, hogy úgy mondjuk: bema-

golása után igazodik, azok látása nélkül, tehát bizonyára ép oly ostoba, mint a birka.

Osten, a Hans gazdája és tanítómestere nem riadt vissza ez állítás tarthatatlanságának bebizonyításától: elfedte lova szemeit, hogy *jeleket* ne láthasson s csak hangok — a feltett kérdések — után igazodhasson és az állat így is helyesen felelt meg — ismétlem: a maga módja szerint — a feltett kérdésekre.

Karl Krall, aki később a maga lótanítványaival hasonló irányban kísérletezett, megállapította, imigyé részint már a *Klug-en Hanson*, részint a maga *Muhamed* és *Zarif* nevű lótanítványain, hogy az a tudás, amelyet a mester a ló agyvelőjébe bele gyakorol és amelyet az állat aztán tudatosan kinyilvánít lábainak toppintásaival, valóságos észbeli, gondolkodásbeli tehetségnek az elvitázhatatlan jele.

Akárhogy van, nem tagadható, hogy az intelligencia magas fokán álló szolidungulát árul el a szóbanforgó Hans feje és *Osten* mester se lehetett — amint a képből látjuk — tucat-ember. Kár, hogy meghalt. Öröndetesen azonban, hogy követői vannak már, részint *Krall*, részint *Kloot* személyében.

A további eredmények tehát érdekesnek ígérkeznek.

Monostori Károly.

Madárvédelem.

Madárfészkek megvédése. A rovarpusztító hasznos madarak fészkeinek megvédése sok nehézségbe ütközik akkor, ha például az alkalmazott mesterséges fészkek-oduk több fán szerteszét vannak felfüggesztve. Az odukhoz tudvalevőleg kóbor macskák, de persze más emlős vad ragadozók is a fán felkuszva juntek és egyik fáról a másikra átugorva is képesek a fészkekhez fér-

közni. Az odajuthatást tehát egyfelől azzal lehet megakadályozni, hogy az ember a mesterséges fészkelőkészülékeket egymástól kellő távolságban álló fákra erősíti, hogy a ragadozó fáról-fára ne juthasson, másfelől pedig akadályt gördít az egyes fákra a felkuszás elé. Míg az előbbi nehézségbe nem igen ütközik, addig az utóbbinak keresztülvételét a nagy költség gátolja. Mert ha több, ha sok fán van fészkekodu felerősítve, minden egyes fára alkalmazni kell az odu alatt sodronyhálógalért vagy töviskoszorút. Erre való tekintettel egy kertész azt ajánlja, hogy egyéb fáktól kellő távolságban levő fákra nem egy-egy, hanem több fészkesodut fügesszünk, mert jóval kevesebb védőhálóval vagy koszorúval — tehát olcsóbban védhetjük meg. *Ly.*

KÜLÖNFÉLÉK.

A hasznos állatok védelmére velős rövidséggel tanítja a gyermeket egy francia iskolakönyv. Azt mondja: a *tövíses disznócska* apró káros rágszáló állatokat, kivált egereket meg férgeket, csigákat pusztít. Ne bánts, ne öld meg hát a hasznos, tövíses disznócskát.

A *teknősbéka* és más béka káros rovarokat, legyeket, szunyogokat pusztít. Ne bánts, ne gyilkold hát a békákat.

A *vakond* káros hernyókat, férgeket, csere- és más bogár fajokat pusztít. Ne bánts, ne öld meg hát a vakondot.

A vad, énekes *madarak* is a növényekben kárt okozó, sokféle hernyót, rovarot pusztítanak el. Ne bánts, ne öld meg hát a hasznos madarat.

A *pettyes máriabogárkák* növényeket rontó sokféle apró élősökdő állatkat nagy számban pusztítanak el. Ne bánts, ne öld meg hát a máriabogárkát.

Az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligába május és június hónapban belépett 38456 tag.

Az O. Á. E. új rendes tagok: Hikádé Rezsőné háztulajd., Medgyesi Rezső gyárigazg., Demjén Ignác gyáros, Weiss Manó szikvizgyáros, Schubert Antal tejnagyszerkedő, Hikádé Józsefné háztulajdonos, Szobodi Jakabné bérkocsis iparos, Hofmann Mór és Társa nagykereskedők, Grünberger Zsigmond szállító, Fekete István nagykereskedő, Diheonardó és Társa, Egyesült Magyar Szénsavgyárak, Hajdu József építési anyagtelep tulajdonos, Klein Kálmán irodafőnök, Kestler Leó főkönyvelő, Löbl József és fia betéti társaság, Diamant Zsigmond főmérnök, Rothfeld Adolf pénztárnok, Lukács Henrik takarékpénztári hivatalnok, Brabéc Sándor közigazgatási bíró, Országos Központi Katolikus Legényegylet, Révy Gyula, Bodnár Imre, Szilasi Simon pénztári titkár, Vermes Géza, Szende Dárday Olga, Stiene Jánosné, Kiss Julia, Schmidt Gotthard mérnök, Kozlay Józsefné, Bartányi Anna, özv. Rényi Györgyné, Szántó Ernő, Zsámbokréti Irma, Pesth József H. Kálmán, Barlay Józsefné, Held Mihályné, Rosenberger Mór, dr. Imrédy Béla, dr. Imrédy Béláné, Tolnay Tivadar, Klenovits János, Öryel Sándor, Guttentag Gusztáv, Braun Mór bérkocsitulajdonos, dr. Wirkmann József, Scheuer H. Róbert, Héger Lujza, Bérczi Róbert szabadalmi ügyvivő.

GYERMEK-OLVASÓKNAK.

Gabi meg a Csipszi. Azt mondja az édes anyánk: — Fiuk, leányok, tikkasztó a hőség; csak kifele most alkonyatkor a tóba! — Hát mi bizony, apró leányok, nagyot néztünk a szóra, hogy ki, fürödni, a tóba; ezt még nem tapasztaltuk eddig s nem csuda, hogy bátor-ságunk a papucsunkba szállott. Öcsikénk a Gabi, már bátrabb gyerek volt, az nekiment a tónak. De hogyan? Gondolta magában, hogy előre bocsátja a Csipszi kutyát, az nem fél a víztől. Amikor ez a patkányfogó kutya vizet lát, usgye, bele veti magát s úgy szemlélteti a vicánkoló halakat, hogy gyönyörűség azt nézni.

Am az öcsike csak állott a parton. Szép kis part, jó kis part volt!

Bizony a Csipszi kutya is csak belebámult a víz tükrebe s bizonyosan elgondolta, hogy azokért a hideg, apró halacskákért, amik felvetik magukat, nem érdemes beljebb menni. Ha még vizipatkányok uszkálnának ottan! Az más! azokért már érdemes volna egy jőféle uszógyakorlatot tenni.

Nos, és mert a Csipszinek se volt hajlandósága arra, hogy neki vágjon igazándiban a tónak, bizony a mi „bátor” öcsikénk is ott maradt veszteg a parton.

Jaj Istenem, minő kacagással, gunnyal fogadtuk mi leányok a Gabi öcsénk gyávaságát!

Persze, egy szóval se hangoztattuk a magunk élnetlenségét, hogy mi még a partra se merészkedtünk!

Monostori Ágnes,
okl. ovónő.

TARTALOM: Lovak farokcsonkítása ellen. — *Egyesületi és szövetségi hírek:* A Kolozsvári Állatvédő Egyesület évi közgyűlése. — Az Aradi Állatvédő Egyesület jelentése 1911. évről. — A Miskolci Állat- és Madárvédő Egyesület első évi működéséről szóló jelentés. — A Nagyvárad A. V. E. irata. — *Hírek:* Özv. dr. König Henrikné. — Állatvédelmi törekvések Pápán. — Ebtartási szabá yrendelet Győrött. — A flóbert puská és Győr városa. — Elesett állat az utcán. — Állatvédelem az utcán. — Állatvédelmi kihágások megtorlása. — *Szemle:* A közönség és az állatvédelem. — *Irodalom:* Levél az olasz madárvasárról. — *Állatok világa:* A „Kluger Hans” nevű okos ló és tanítómestere, Wilhelm von Osten. — *Madárvédelem:* Madárlészek megvédése. — *Különfélék:* A hasznos állatok védelme. — Új rendes tagok. — *Gyermekolvasóknak:* Gabi meg a Csipszi.

Szerkeszti **MONOSTORI KÁROLY** kir. tanácsos,
főiskolai nyugd. tanár, egyesületi főtitkár, felelős szerkesztő

Az Országos Állatvédő Egyesület helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

BENEDEK ELEK, TURI M. ISTVÁN, PÓSA LAJOS, FÖLDES GÉZA. Elbeszélések az állatvilág köréből. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 kor. helyett 1 kor.

B. BÜTTNER LINA. Szabadság földön, égen! Elbeszélés az ifjuság számára. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 3 kor. helyett 2 kor.

CHERNEL ISTVÁN. Az okszerű madárvédelem eszközei. Ára 30 fill.

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Ára 1 kor.

Dr. KUKULJEVIC JÓZSEF. Az állatvédelem fontossága az emberiség művelődésének szempontjából. Ára 20 fill.

MÁDAY IZIDOR. Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 1 kor.

Ugyanaz, német fordításban. Ára 1 kor.

MÁDAY-CHERNEL. Madárvédelmi törekvések Magyarországon. Ára 3 kor.

MONOSTORI KÁROLY. Lógondozás. Ára 60 fill.

K. NAGY SÁNDOR. Az ember és a kutya. Védekezés a veszettség ellen. 3-ik kiadás. Ára 1 kor.

K. NAGY SÁNDOR. Ne bántsd az állatot! Az állatvédő törvények példáiban. 80 képpel. Ára 3 kor.

K. NAGY SÁNDOR. Állatvédők törvénykönyve. Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye. 4-ik bővített kiadás. Ára 2 kor.

SZ. NAGY SÁNDOR. A latorcavölgyi pap. Széchy Gyula rajzaival. Ára kötve 2 korona helyett 1 kor.

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET” ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉ”-NEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter ur intézkedése a természetvédelem érdekében.

Az Országos Állatvédő Egyesület mint a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének központja a kormány helybenhagyásával évek óta nagyarányu tevékenységet folytat a népiskolák körében első sorban a Madarak és Fák napja intézményének fejlesztésével, az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga szervezésével és a Gyermeknaptár terjesztésével.

Az Országos Állatvédő Egyesület, mely a Madarak és Fák napjának 1906-ban történt rendszeresítése óta a néptanítókat a nap ünneplésére alkalmas utmutatókkal és előadói mintákkal látja el, három év óta a tanügyi hatóságok támogatásával egybegyűjti, feldolgozza és egy külön évkönyvben közzé teszi a nap ünnepléséről szóló iskolai jelentéseket.

Az 1910-ik évben 1400 iskolából, az 1911-ik évben 2800 iskolából érkezett be jelentés, az idén pedig a jelen napig beérkezett iskolai jelentések száma máris meghaladja a 4000-ret.

Az Országos Állatvédő Egyesület elérkezettnek tartotta az időt arra, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter urat egy az egyesület iskolai tevékenységének lényegét és célját részletesen ismertető emlékiratban megkérje, hogy az egyesületnek az iskolákban folytatott működését erkölcsi és anyagi támogatásban részesítse és így az akció állandóságát és sikerét biztosítsa.

Gróf Zichy János vallás- és közoktatásügyi miniszter ur az egyesület emlékiratának méltánylásával az összes tanügyi hatóságokhoz a következő körrendeletet intézte:

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztertől.

Valamennyi vármegyei kir. tanfelügyelő urnak és tanfelügyelő kirendeltség vezetőjének.

53.402. szám.

Értesitem a tanfelügyelő urat, hogy az Országos Állatvédő Egyesületet felhatalmazom, hogy a tanügyi hatóságokhoz időnként megkereséseket intézhessen első sorban a Madarak és Fák napjának megünneplésével, valamint összefüggésben az Országos Ifjúsági Madár-

védő Liga szervezése, a Gyermeknaptár terjesztése vagy egyéb, az egyesület által az iskolában folytatott akció szempontjából.

Felhatalmazom továbbá az egyesületet arra, hogy a Madarak és Fák napjának megünnepléséről szóló iskolai jelentéseket a tanügyi hatóságok útján bekérje, azokat feldolgozza, összeállítsa és az összeállítást évkönyv alakjában közzétegye. Az egyesület a kiadványt mindazon iskoláknak, melyek jelentése az évkönyvben felhasználott, díjtalanul megküldi.

Az iskolai jelentések egyöntetűsége, valamint az évkönyv teljessége érdekében megengedtem az egyesületnek, hogy a tanügyi hatóságok hozzájárulásával a tanítóságnak iránnyt adjon a jelentések alakja, illetőleg azokra az adatokra nézve, melyeket a jelentésekben feltüntetni kívánatosnak tart. Megengedtem azt is, hogy az egyesület ugyanabból a célból, ha ezt szükségesnek találja, külön kérdőíveket adjon ki és azokat a tanítóságnak szintén díjtalanul bocsássa rendelkezésére.

Az egyesületet felhatalmaztam továbbá arra is, hogy az illetékes tanügyi hatóságok közbenjöttével azokat a tanítókat, akik a Madarak és Fák napjának a megünneplése és az ifjúságnak a természet megismerése, az állatok és növények kímélése és megkedvelése irányában való vezetése körül kiváló érdemeket szereztek, előzetes hozzájárulással elismerésben, esetleg jutalomban részesítse.

Felkérem a tanfelügyelő urat, hogy az Országos Állatvédő Egyesületnek a mondott értelemben folytatott tevékenységét úgy mint eddig, továbbra is rokonszenvvel támogassa és erre a tanítóságot is állandóan serkentsen.

Budapest, 1912. június 22.

Zichy s. k.

Hasonló értelmű megkeresést intézett a miniszter ur valamennyi főtiteltendő egyházi főhatósághoz.

A miniszter ur továbbá intézkedett aziránt, hogy az Országos Állatvédő Egyesület az említett rendeletben reá ruházott teendőiknek megfelelő anyagi támogatásban részesüljön.

Midőn a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak nagyfontosságú intézkedését ezennel közöljük, megemlítjük, hogy az Országos Állatvédő Egyesület ügyis, mint a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének központja, a miniszter urnak nemeslelkű elha-